

Metsästä hyvinvointia

 Metla Twitterissä
  Metsäntutkimus

18.12.2014

[< Takaisin etusivulle](#)

Arto Naskali: Uusia näkökulmia luonnonvarojen hallintaan

Vanhasta sektoripohjaisesta luonnonvarapolitiikasta ollaan pikku hiljaa siirtymässä kokonaisvaltaisiin lähestymistapoihin. Luonnonvarojen ja ympäristöhallinnan tutkimuksessa kehitetään uusia rakenteita erityisesti ekosysteemipalveluiden tuotantoon ja hallintaan.

Jotta luonnonvarapolitiikkaa ei harjoitettaisi vain sektorikohtaisesti, käyttöön on otettu sosioekologiset järjestelmät - käsite. Näkemys yhdistetyistä sosioekologisista järjestelmistä korostaa ihmisen riippuvuutta ekosysteemien kyvystä tuottaa olennaisia palveluja ja toisaalta ekologisten palautteiden tärkeyttä yhteiskunnalliselle kehitykselle.

Juuri ekosysteemipalvelun käsite palvelee luonnonvarapolitiikan uudistamista. Tämä käsite paljastaa luonnonvarojen systeemisyiden. Useita luonnonvaroja saadaan ihmisen käyttöön kestävästi vain terveistä ja toimivista ekosysteemeistä. Tarkastelujen on siten ulotuttava ekosysteemien hoidosta uusien tuotteiden valmistamiseen ja niiden tarjoamiin hyötyihin ja lopulta näiden tuotteiden aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisyyn materiavirtojen palatessa takaisin ekosysteemeihin.

Juuri ekosysteemipalvelun käsite palvelee luonnonvarapolitiikan uudistamista.

Viime aikoina on puhuttu paljon myös systeemien resilienssistä eli palautuvuudesta tai kyvystä uudistua. Dynaamiset ja monimutkaiset sosioekologiset systeemit vaativat hallintastrategioita, jotka rakentavat resilienssiä sen sijaan, että yrittäisivät kontrolloida optimaalista tuotantoa vakaiksi oletetuissa olosuhteissa.

Ekosysteemilähestymistapoihin liitetään lisäksi usein ajatus adaptiivisesta, eli mukautuvasta, luonnonhoidosta. Sen tavoitteena on sellaisten instituutioiden ja toimintatapojen muotoileminen, joilla voidaan luoda kokeellinen ja muutoksiin sopeutuva lähestymistapa luonnonvarojen hallintaan.

Miten käytäntö muuttuu?

Nykyisen ympäristö- ja luonnonvarasääntelypolitiikan keskeinen ongelma on ekosysteemipalvelujen näkökulman puuttuminen. Ekosysteemipalvelujen ajatus ei vielä ole löytänyt tietään lainsäädäntöön. On kuitenkin huomattu, että ekosysteemipalveluiden hallintaan tarvitaan sääntelykeinojen joukko enemmän kuin jokin yksittäinen keino. Markkinapohjaisia keinojakaan ei sovelleta institutionaalisessa tyhjiössä. Uusien ekosysteemipalvelumarkkinoiden luominen ja ekosysteemipalveluihin liittyvien markkinoiden epäonnistumisten korjaaminenkin edellyttää kehittyneitä ekosysteemipalveluihin liittyvää lainsäädäntöä.

Instituutioiden uudelleenmuotoilu onkin ydinstrategia pyrittäessä parantamaan luonnonvarojen ja ekosysteemipalveluiden hallintaa. Tämä voi tarkoittaa uudenlaisten sääntelypolitiikan keinojen kehittämistä, uusien markkinoiden luomista tai uusia yhteistoiminnan muotoja. Instituutiot voidaan nähdä sekä ongelmien syynä että ratkaisuna. Erityisen kiinnostava seikka on ekosysteemien ja instituutioiden yhteensopivuus.

Yhteiskunnallisten instituutioiden ja biofyysisen systeemin hyvä yhteensopivuus tuottaa ajallisesti ja toiminnallisesti

kestävän hallintarakenteen, joka torjuu hyvin ulkoisia vaikutuksia kuten shokkeja ja häiriöitä. Vaihtoehdot ovat tarpeen hahmotettaessa linjauksia epävarmaa tulevaisuutta silmälläpitäen. Oikeudellisten puitekehysten moninaisuus voisi tuoda luonnonvarojen ja ekosysteemipalvelujen hoitoon ja käyttöön riittävää joustavuutta, mikä helpottaa selviytymistä epävarmuuden kanssa. Ei myöskään pidä unohtaa epämuodollisten instituutioiden, kuten vakiintuneiden tapojen ja normien, muutoksia. Nobel-palkittu Elinor Ostrom on todennut, että sosioekologisten järjestelmien monimutkaisuuden hallinta vaatii tuekseen monimutkaisia instituutioita.

■ Lisätietoja

- Tutkija [Arto Naskali](#), p. 029 532 4527, [arto.naskali\(a\)metla.fi](mailto:arto.naskali(a)metla.fi)
- **Aiheesta lisää Hyvinvointia metsästä -kirjassa:** Naskali, A. 2014. Uusia näkökulmia luonnonvarojen hallintaan. Teoksessa: Tyrväinen, L. ym. (toim.) Hyvinvointia metsästä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. s. 240–256.
- Arto Naskali 2015. Kohti ekosysteemitaloutta: Tutkimus ekologisen taloustieteen perusteista ja mahdollisuuksista. Publications of the University of Eastern Finland, Dissertations in Social Sciences and Business Studies (Painossa). Väitöskirja.
- Arto Naskali 2010. Ekosysteemilähestymistapa ja legitimitteetti. Teoksessa: Pertti Rannikko ja Tapio Määttä (toim.). Luonnonvarojen hallinnan legitimitteetti. Vastapaino, Tampere: 87–121.

| [Jaa sivu](#)

[< Takaisin etusivulle](#)

Piirros: Metla/Jouni Hyvärinen